

SPOZNAJME EURÓPU!

Európska únia

Táto brožúra spolu s ďalšími stručnými informáciami o EÚ je uverejnená na internetovej stránke **ec.europa.eu/publications**

Európska komisia
Generálne riaditeľstvo pre komunikáciu
Publikácie
B-1049 Brusel

Rukopis bol aktualizovaný v januári 2008.

Ilustrácie na obale a fotografie detí v brožúre: Reporters

Európska komisia ďakuje zamestnancom a žiakom Európskej školy vo Woluwe (Belgicko) za spoluprácu pri príprave tejto brožúry.

Luxemburg: Úrad pre vydávanie úradných publikácií Európskych spoločenstiev, 2008.

ISBN 978-92-79-06767-9
44 s. 21 x 29,7 cm
© Európske spoločenstvá, 2008.
Reprodukcia je povolená

Printed in Germany

VYTLAČENÉ NA BIELOM BEZCHLÓROVOM PAPIERI

SPOZNAJME

EURÓPU!

Ahoj! Vitajte v Európe! Prichádzame z rozličných krajín a hovoríme rôznymi jazykmi, ale tento kontinent je naším spoločným domovom.

Podťe spolu s nami spoznávať Európu! Bude to dobrodružná cesta v čase a priestore a dozviete sa mnoho podnetných vecí.

Priebežne sa môžete testovať, koľko ste sa naučili. Otvorte si internetovú stránku europa.eu/europago/explore a pri každej kapitole si vyskúšajte urobiť kvíz.

V škole spoznávať ďalej. Požiadajte vášho učiteľa, aby vám povedal viac o každej z tém tejto brožúry. Potom ďalej skúmajte v školskej knižnici alebo na internete. Mohli by ste dokonca napísať svoju vlastnú brožúru o tom, čo ste objavili.

Nakoniec sa môžete zabaviť hrami a aktivitami na internetovej stránke „Europa Go”.
europa.eu/europago/welcome.jsp

Ste pripravení? Tak teda začnime!

Čo je v tejto brožúre?

Strana

Objavujme svetadiel	3
Cestovanie	6
Podnebie a príroda	8
Poľnohospodárstvo	11
More	14
Cesta časom	18
Štyridsať známych tvárí od A po Z	27
Európske jazyky	30
Spoločenstvo národov	31
Zblíženie ľudí: Príbeh Európskej únie	32
Čo robí EÚ	36
Európska únia a jej susedia	39
Ako EÚ prijíma rozhodnutia	42
Zajtra... a neskôr	44

Objavujme svetadiel

Európa je jedným zo siedmich svetadielov. Ďalšími sú Afrika, Severná a Južná Amerika, Antarktída, Ázia a Austrália/Oceánia.

Európa sa rozprestiera medzi polárnym kruhom na severe a Stredozemným morom na juhu a medzi Atlantickým oceánom na západe a pohorím Ural (v Rusku) na východe. Preteká ňou veľa riek, je v nej veľa jazier a pohorí. Názvy najväčších z nich nájdete na mape (strana 4).

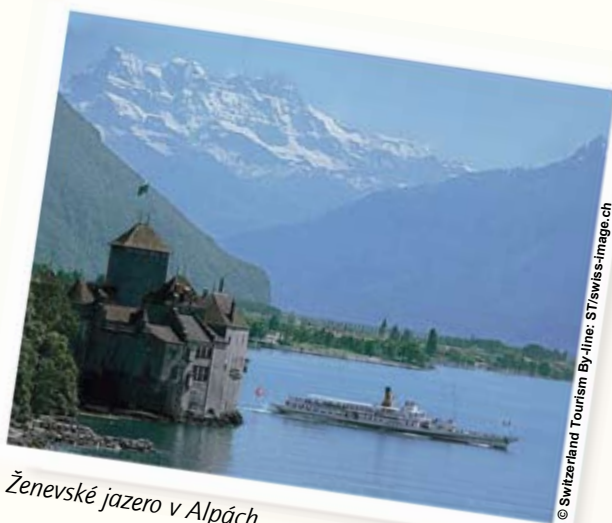
© Van Parys Media/Corbis

Elbrus, najvyššia hora Európy.

Najvyššou horou Európy je Elbrus na Kaukaze, ktorý tvorí hranicu medzi Ruskom a Gruzínskom. Jej najvyšší vrchol dosahuje nadmorskú výšku 5 642 metrov.

Najvyššia hora v západnej Európe je Mont Blanc v Alpách, ktorá sa nachádza na hranici medzi Francúzskom a Talianskom. Jej vrchol dosahuje nadmorskú výšku 4 800 metrov.

V Alpách sa nachádza aj Ženevské jazero – najväčšie sladkovodné jazero v západnej Európe. Rozprestiera sa medzi Francúzskom a Švajčiarskom, má hĺbku až 310 metrov a obsahuje približne 89 triliónov litrov vody.

© Switzerland Tourism By-line: ST/swiss-image.ch

Ženevské jazero v Alpách.

© Arto Hämmäläinen

Jazero Saimaa vo Fínsku.

Najväčšie jazero v strednej Európe je Balaton v Maďarsku. Je dlhé 77 kilometrov (km) a má rozlohu približne 600 štvorcových kilometrov (km²). Aj v severnej Európe sa nachádzajú veľké jazerá, okrem iného jazero Saimaa vo Fínsku (1 147 km²) a Vänern vo Švédsku (viac než 5 500 km²). Najväčším jazerom v Európe ako takej je jazero Ladoga. Nachádza sa v severozápadnom Rusku a je štrnástym najväčším jazerom na svete. Jeho povrch sa pokrýva územie 17 700 km².

Svetadiel Európa

© Map: Lowell Johns Ltd. Bathymetry: The British Oceanographic Data Centre

© Van Parys Media/Corbis

Pelikány v delte Dunaja, Rumunsko.

Jednou z najdlhších európskych riek je Dunaj. Pramení v Čiernom lese v Nemecku a preteká cez Nemecko, Rakúsko, Slovensko, Maďarsko, Chorvátsko, Srbsko, Moldavsko a Ukrajinu do Rumunska, kde vytvára deltu na pobreží Čierneho mora. Celkom to predstavuje vzdialenosť približne 2 850 km.

Ďalšími veľkými riekami sú Rýn (dlhý približne 1 320 km), Labe (približne 1 170 km) a Loira (viac než 1 000 km). Viete ich nájsť na mape?

© Mediainages/Corbis

Údolie Loiry je známe krásnymi zámkami.

© Warren Jacobi/Corbis

Nákladný riečny čln plaviaci sa po rieke Rýn.

Veľké rieky sú veľmi užitočné na prepravu tovaru. Na nákladné riečne člny sa nakladajú všetky druhy tovaru a prepravujú sa medzi európskymi prístavmi a mestami nachádzajúcimi sa hlboko vo vnútrozemí.

Cestovanie

Stephensonova parná lokomotíva „Raketa“.

Viete, že železnicu vynášli v Európe? Prvý osobný vlak predstavil George Stephenson v roku 1825 v Anglicku. Jeho najznámejšia lokomotíva sa volala „Raketa“ a dosahovala rýchlosť viac ako 40 kilometrov za hodinu (km/h), čo bolo na to obdobie naozaj veľa.

Dnešné európske vysokorýchlostné elektrické vlaky sa od prvých parných vlakov výrazne odlišujú. Sú veľmi pohodlné a na špeciálnych tratiach dosahujú rýchlosť 330 km/h. Neustále sa stavajú nové trate, aby ľudia mohli rýchlo cestovať medzi veľkými európskymi mestami.

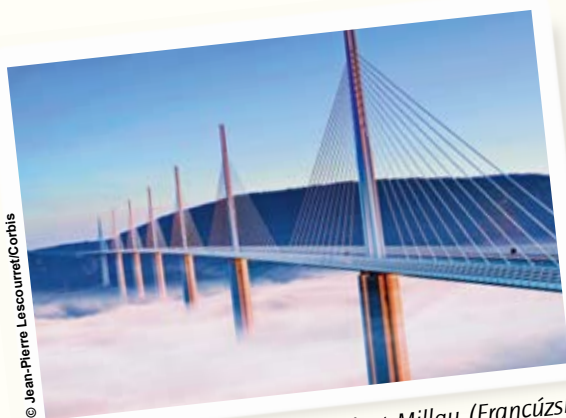
Cesty a železnice musia niekedy viesť cez pohoria, široké rieky alebo dokonca cez more. Preto stavitelia vybudovali niekoľko veľmi dlhých mostov a tunelov. Najdlhší cestný tunel v Európe je Laerdalský tunel v Nórsku medzi mestami Bergen a Oslo. Je dlhý viac než 24 kilometrov (km) a do prevádzky bol uvedený v novembri 2000.

Najdlhší železničný tunel v Európe je tunel pod Lamanšským prielivom. Zabezpečuje prevádzku vysokorýchlostných vlakov Eurostar pod morským dnom medzi mestami Calais vo Francúzsku a Folkestone v Anglicku a je dlhý viac než 50 km.

Vlaky Eurostar na stanici St Pancras (Londýn).

Najvyšší most na svete (vysoký 245 metrov) je Viaduct Millau vo Francúzsku, ktorý bol uvedený do prevádzky v decembri 2004.

Najvyšší most na svete – Viaduct Millau (Francúzsko).

Ľudia cestujú po Európe aj lietadlom, pretože letecká doprava je rýchla. Niektoré z najlepších svetových lietadiel sú vyrábané v Európe – napríklad „Airbus“. Rôzne časti Airbusu sa vyrábajú v rozličných európskych krajinách a potom z nich tím špecialistov vyrobí celé lietadlo. Najväčšie dopravné lietadlo na svete je Airbus A380, ktoré môže prepraviť až 840 cestujúcich. Prvýkrát vzlietlo v apríli 2005.

Najväčšie dopravné lietadlo na svete – Airbus A380.

Raketa Ariane 5 vynáša do vesmíru satelity.

„Concorde“, najrýchlejšie dopravné lietadlo na svete, skonštruoval tím francúzskych a britských odborníkov. Lietadlo Concorde môže letieť rýchlosťou 2 160 km/h – čo je dvakrát viac než rýchlosť zvuku a cez Atlantik dokáže preletieť za necelé tri hodiny! (Väčšina lietadiel na to potrebuje približne osem hodín).

Rýchlejšie než všetky lietadlá sú vesmírne rakety ako napríklad Ariane – výsledok spoločného projektu medzi niekoľkými európskymi krajinami. V rakete Ariane sa ľudia neprepravujú. Využíva sa na vypúšťanie satelitov, ktoré sú potrebné na vytváranie televíznych sietí a sietí mobilných telefónov, na vedecké výskumy a podobne. Väčšina svetových satelitov sa v súčasnosti vypúšťa pomocou týchto európskych rakiet.

Úspechy lietadiel Concorde, Airbus a rakety Ariane ukazujú, čo je možné dosiahnuť, keď európske krajiny navzájom spolupracujú.

Podnebie a príroda

Na väčšine európskeho územia prevláda „mierne“ podnebie – ani príliš horúce ani príliš chladné. Najchladnejšie miesta sú na ďalekom severe a vo vysokých horách. Najteplejšie miesta sú na juhu a juhovýchode Európy.

Počasie je najteplejšie a najsuchšie v lete (približne od júna do septembra) a najchladnejšie v zime (približne od decembra do marca).

V Európe boli rekordné letné horúčavy v lete 2003 a 2006. Je to znamením, že naša klíma sa mení? Klimatická zmena je celosvetový problém, ktorý sa môže vyriešiť, iba ak budú všetky krajiny spolupracovať.

Ako prežiť zimu

Zvieratá, ktoré voľne žijú v chladných oblastiach, majú obyčajne hustú srst alebo vrstvu peria, ktorá udržuje teplo a sú zafarbené bielo, aby splývali so snehom. Niektoré zvieratá zimu prespia, aby šetrili energiu. Hovorí sa, že spia *zimným spánkom*.

Polárna liška ...

... a snežná sova sú dobre maskované.

Svište ...

... a hnedé európske medvede žijú v horách, kde v zime spia.

Veľa druhov vtákov sa živí hmyzom, drobnými vodnými živočíchmi alebo iným druhom potravy, ktorú je počas chladných zimných mesiacov ťažké nájsť. Preto mnohé vtáky na jeseň odlietajú na juh a vracajú sa až na jar. Niektoré druhy cestujú tisíce kilometrov ponad Stredozemné more a ponad púšť Sahara, aby zimu prežili v Afrike. Toto sezónne cestovanie sa volá *sťahovanie*.

Lastovičky ...

... a dokonca plameniaky do Európy prilietajú na jar.

Radosť z jari a leta

Keď do Európy zavíta jar (od marca do mája), počasie sa oteplí. Sneh a ľad sa roztopia. V tokoch riek a rybníkoch sa hemží rybí poter a larvy hmyzu. Sťahovavé vtáky sa vracajú, stavajú si hniezda a zakladajú rodinu. Kvitnú kvety a včely prenášajú peľ z jednej rastliny na druhú.

Na stromoch rastie nové lístie, ktoré zachytáva slnečné svetlo a jeho energia sa využíva na rast stromov. Poľnohospodári v horských oblastiach vyhánajú kravy na horské lúky, kde je v tomto období veľa čerstvej trávy.

V lete je na horských lúkach krásne.

© Jerom Speybroeck

Jašterice majú rady teplé počasie.

Aj chladnokrvné živočích, akými sú plazy, potrebujú slnko, aby získali energiu. V lete, najmä v južnej Európe často vidíte jašterice, ako sa vyhrievajú na slnku a počujete cvrlikanie lúčnych kobylek a cikád.

Jeseň – obdobie zmien

V neskorom lete a na jeseň sú dni kratšie a noci sú chladnejšie. V tomto ročnom období dozrieva mnoho chutných druhov ovocia a poľnohospodári majú veľa práce so zberom úrody. Na jeseň dozrievajú aj orechy a veveričky tieto plody zbierajú a ukladajú, aby ich mali pripravené na zimu.

© Van Parys Media/Corbis

Aj osy majú rady ovocie!

© Van Parys Media/Corbis

Veveričky si ukladajú orechy na zimu.

Veľa stromov zhadzuje na jeseň lístie, pretože slnečné svetlo už nepostačuje na to, aby bolo lístie využité. Farba lístia sa postupne mení zo zelenej na odtiene žltej, červenej, zlatej a hnedej. Potom lístie opadá a pokryje zem farebným kobercom. Opadané lístie sa rozkladá, hnojí pôdu a slúži ako potrava pre budúce generácie rastlín.

© Van Parys Media/Corbis

Jeseň pokrýva lesy farebným kobercom.

Tento ročný cyklus a zmeny, ktoré prináša, vytvára prírodu v Európe takú, aká je – krásna a rôznorodá.

Poľnohospodárstvo

© Van Parys Media/Corbis

Drevené domy v Bergene (Nórsko).

Väčšina pôdy, ktorá sa nachádza ďalej na juhu, je vhodná pre poľnohospodárstvo. Pestujú sa rôzne druhy plodín, vrátane pšenice, kukurice, cukrovej repy, zemiakov a rôznych druhov ovocia a zeleniny.

© Getty Images

Pomaranče sa pestujú v teplých krajinách ako Španielsko a sú dobré pre naše zdravie, pretože obsahujú veľa vitamínu C.

© Goodshoot/Corbis

Ručné vinobranie.

Tam, kde je dostatok slnka a takmer žiadne mrazy (napríklad v oblasti Stredozemného mora), môžu poľnohospodári pestovať pomaranče, citróny, hrozno a olivy. Olivy obsahujú olej, ktorý je možné z plodín vylisovať a použiť na prípravu jedla. Z hrozna sa vylisuje šťava, z ktorej sa robí víno. Európa je známa veľmi dobrým vínom, ktoré sa predáva na celom svete.

© Getty Images

Z tohto hrozna sa vyrobí červené víno.

© Van Parys Media/Corbis

Úroda v suchých oblastiach sa musí zavlažovať.

Tráva lepšie rastie tam, kde je dostatok dažďa, aj keď je pôda plytká a nie veľmi úrodná. Mnohí európski poľnohospodári chovajú zvieratá, ktoré sa živia trávou – ako sú kravy, ovce alebo kozy. Tieto zvieratá poskytujú mlieko, mäso a iné užitočné produkty, ako je vlna alebo koža.

© Van Parys Media/Corbis

Ovce pasúce sa na pastvinách v Španielsku.

© Van Parys Media/Corbis

Prasatá sa môžu chovať vo vnútri budov.

Mnohí chovatelia taktiež chovajú prasatá alebo sliepky. Tieto zvieratá sa môžu chovať takmer všade, pretože je ich možné držať v budovách a dostávajú špeciálne pripravenú potravu. Sliepky poskytujú nielen mäso, ale aj vajcia a niektorí poľnohospodári produkujú denne tisíce vajec.

© Zefa

Sliepky znášajú vajcia, ktoré obsahujú veľa proteínov a pomáhajú nám udržať si zdravie.

Polnohospodárske farmy v Európe majú rôznu veľkosť, od veľmi veľkých po veľmi malé. Niektoré farmy majú rozsiahle polia, z ktorých je možné zberať úrodu pomocou veľkých strojov. Iné, napríklad v horských oblastiach, majú malé polia. Ohrady alebo živé ploty medzi jednotlivými poliami pomáhajú zabraňovať tomu, aby vietor a dážď odnášal pôdu a môžu ich tiež využívať voľne žijúce zvieratá.

Mozaika polí v Európe.

Príroda slúži každému pre radosť.

Mnoho ľudí žijúcich v mestách trávi víkendy na európskom vidieku, užívajú si prostredie, pokoj, ticho a čerstvý vzduch. Všetci sa musíme starať o prírodu, aby bola stále krásna.

More

Európa má tisíce a tisíce kilometrov morského pobrežia, ktoré príroda vyformovala rôznymi spôsobmi. Sú na ňom vysoké skalnaté útesy, ale aj piesočné pláže alebo pláže pokryté farebnými okruhliakmi, ktoré more storočie za storočím prinášalo zo skalísk na breh.

Tieto kriedové útesy vytvarovalo more.

Fjord, ktorý vyrezal ľadovec.

V Nórsku ľadovce vytesali pobrežie do strmých údolí, ktoré sa nazývajú fjordy. V niektorých iných krajinách nahromadilo more s vetrom piesok do dún. Najvyššia duna v Európe (vysoká 117 metrov) je Dune du Pyla blízko Arcachonu vo Francúzsku.

Piesková duna Pyla – najvyššia v Európe.

Jedno z najvzácnejších zvierat v Európe – tuleň stredomorský – žije v Stredomorí.

V pobrežných vodách Európy žije veľa druhov rýb a iných zvierat. Predstavujú potravu pre morské vtáky i pre morské cicavce, ako sú tulene. Na miestach, kde sa rieky vlievajú do mora, krdle brodivých vtákov hľadajú za odlivu potravu, ktorou sú živočíchy žijúce v bahne.

Vták alka hniezdi na útesoch a pri potápaní loví ryby.

Krdle brodivých vtákov hľadajú potravu v ústiach riek.

Ľudia a more

More je dôležité aj pre ľudí. Stredozemné more bolo pre Rimanov také dôležité, že ho nazývali Mare nostrum: „naše more“. Európania sa celé storočia plavili po svetových oceánoch, objavovali nové svetadiely, spoznávali ich, obchodovali s ich obyvateľmi a usadzovali sa tam. V kapitole „Cesta časom“ sa dozviete viac o týchto veľkých objaviteľských plavbách.

Do rušných európskych prístavov dovážajú nákladné lode všetky druhy tovaru (často uloženého v kontajneroch) z celého sveta. Tu sa tovar prekladá do vlakov, kamiónov a na riečne lode. Potom sa na lode naloží tovar, ktorý bol vyrobený v Európe a je určený na predaj v iných svetadieloch.

Nákladné lode privážajú a odvážajú tovar.

Niektoré z najlepších svetových lodí boli vyrobené v Európe. Patrí sem i Queen Mary 2 – jeden z najväčších zaoceánskych parníkov na prepravu ľudí. Táto loď sa začala plaviť cez Atlantický oceán v januári 2004.

Najväčšia osobná loď na svete – Queen Mary 2.

Športové potápanie v Stredozemnom mori.

Rybolov

Rybolov bol pre obyvateľov Európy vždy dôležitý. Okolo rybárskych prístavov vyrástli veľké mestá a tisíce ľudí si na svoje živobytie zarábala lovením a predajom rýb alebo výrobou potrieb pre rybárov a ich rodiny.

Európania jedia veľa druhov rýb. Tuniak je jedna z najväčších rýb!

Moderná, veľká rybárska loď pri Orknejských ostrovoch, Škótsko.

Ďalší spôsob, ako zabezpečiť, aby sme mali dostatok rýb, je ich chov. Na pobreží severnej Európy sa chovajú lososy vo veľkých klietkach ponorených do mora. Rovnakým spôsobom je možné chovať mäkkýše a kôrovce, ako sú ustrice a šklabky.

© Zefa

Chov lososov v Škótsku.

© Don Hammond/Design Pics/Corbis

K rybárčeniu nepotrebuje vždy loď!

Ochrana európskeho pobrežia

Európske pobrežia a moria sú dôležité pre voľne žijúce zvieratá a ľudí. Preto sa o ne musíme starať. Chrániť ich pred znečisťovaním odpadom z tovární a miest. Ropné cisternové lode majú niekedy nehodu, pri ktorej do mora vytečie obrovské množstvo ropy a tá znečistí pláže a spôsobí úhyn tisícok morských vtákov.

Európske krajiny spolupracujú v snahe predchádzať takýmto opätovným nehodám a usilujú sa zabezpečiť, aby naše pobrežie zostalo krásne aj pre budúce generácie.

© Van Parys Media/Corbis

Portugalsko – na západnom konci Európy.

Cesta časom

Európa sa v priebehu tisícok rokov výrazne menila. Je to vzrušujúci príbeh! Je však príliš dlhý, preto sú tu uvedené len niektoré významné udalosti.

Doba kamenná

Praveké jaskynné maľby v jaskyni Lascaux, Francúzsko.

Začali si vyrábať zbrane a náradie z kameňa – napríklad pazúrik.

Zbraň vyrobená z kameňa z doby kamennej.

Využívanie kovu – doba bronzová a doba železná

Hlava sekery z bronzu.

Niekoľko tisíc rokov pred našim letopočtom ľudia vynali spôsob, ako získať kovy tak, že na horúcom ohni roztopili rôzne druhy nerastov. Bronz – zmes mede a cínu – bol dostatočne tvrdý na výrobu nástrojov a zbraní. Zlato a striebro sú mäkké, ale krásne kovy a je možné ich tvarovať do rôznych ozdobných predmetov.

Neskôr bol objavený ešte tvrdší kov, železo. Najpevnejším kovom je oceľ, ktorá sa nedá ľahko zlomiť, preto bola najvhodnejšia na výrobu mečov. Výroba ocele však bola veľmi zložitá, preto boli dobré meče veľmi vzácne a drahé!

Staroveké Grécko – okolo 2000 až 200 p. n. l.

© Van Parys Media/Corbis

Chrám zo starovekého Grécka stojí dodnes (v Aténach).

Približne pred 4 000 rokmi začali ľudia stavať mestá. Najskôr im vládli králi. Neskôr, približne v roku 500 p. n. l. zaviedlo mesto Atény „demokraciu“ – čo znamená „vládu ľudu“ (namiesto toho, aby rozhodoval kráľ, rozhodovali aténski muži hlasovaním). Demokracia je významný európsky vynález, ktorý sa rozšíril do celého sveta.

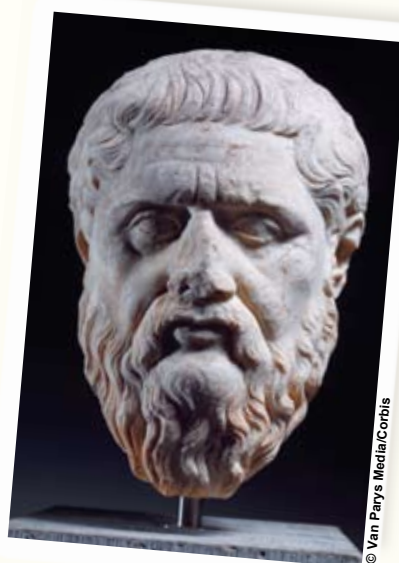
Niektoré z ďalších vecí, ktoré nám starí Gréci zanechali:

- krásne príbehy o bohoch a hrdinoch, vojnách a dobrodružstvách;
- elegantné chrámy, mramorové sochy a nádhernú keramiku;
- olympijské hry;
- dobre postavené divadlá a veľkých spisovateľov, ktorých hry sa hrajú dodnes;
- učiteľov, ako sú Sokrates a Platón, ktorí ľudí učili, ako majú logicky myslieť;
- matematikov ako Euklides a Pythagoras, ktorí vypracovali matematické vzorce a matematické pravidlá;
- vedcov ako Aristoteles (ktorý študoval rastliny a zvieratá) a Eratosthenes (ktorý dokázal, že Zem je guľa a vypočítal, aká je veľká).

© Van Parys Media/Corbis

Váza zo starovekého Grécka s obrázkom boha Erosa.

© Van Parys Media/Corbis

Platón, jeden z najväčších svetových mysliteľov.

Rímska ríša – okolo 500 p. n. l. až 500 n. l.

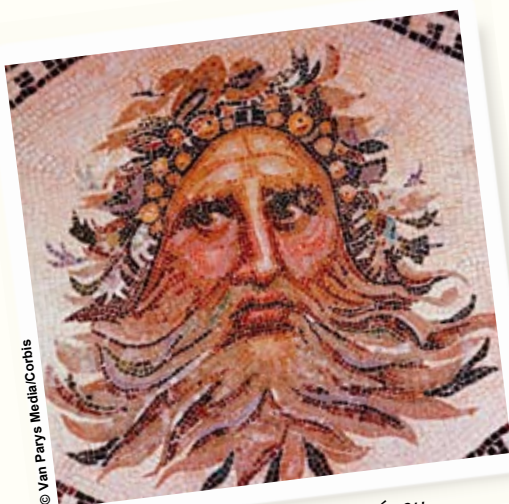

Časť starovekého Ríma – a ako vyzerali rímski vojaci.

Rím bola pôvodne len osada. Rimania však boli veľmi organizovaní, mali dobre pripravenú armádu na boj a postupne si podmanili všetky oblasti okolo Stredozemného mora. Rímska ríša sa rozprestierala od severného Anglicka až po púšť Sahara a od Atlantického oceánu až po Áziu.

Niektoré z vecí, ktoré nám zanechali Rimania:

- dobré, rovné cesty spájajúce všetky časti ríše;
- krásne domy s dvormi a mozaikovou podlahou;
- pevné mosty a akvadukty (vodovody), ktorými sa prepravovala voda na veľké vzdialenosti;
- kruhové oblúky – ktoré spevňujú budovy a zvyšujú ich nosnosť;
- nové stavebné materiály, ako sú cement a betón;
- nové zbrane, napríklad praký;
- veľkých autorov, spisovateľov ako Cícero a Vergílius;
- rímske právo, ktoré dodnes využívajú mnohé európske krajiny.

Rímska mozaika s mýtickou scénou.

Rímsky akvadukt stojí dodnes: Pont du Gard vo Francúzsku.

Stredovek – okolo 500 až 1500 n. l.

Po rozpade Rímskej ríše rôzne časti Európy obsadili rôzne kmene. Napríklad ...

Kelti. Pred obdobím Rímskej ríše obývali viaceré časti Európy keltské kmene. Ich potomkovia dnes žijú v Bretónsku (Francúzsko), Cornwalle (Anglicko), Galícii (Španielsko), Írsku, Škótsku a vo Walese. V týchto častiach Európy sú keltské jazyky a kultúra stále živé.

Keltské umenie približne z 8. storočia n. l.

© Van Parys Media/Corbis

Vikingovia boli takí dobrí námorníci, že doplávali až do Ameriky (ale nikomu to nepovedali!).

Normani alebo „Severania“ boli Vikingovia, ktorí sa usídlili vo Francúzsku (v oblasti, ktorú nazývame Normandia) a potom v roku 1066 dobyli Anglicko. Scény z tohto dobývania zobrazuje známy normanský gobelín. Je uložený v múzeu mesta Bayeux.

Germáni. Nie všetci sídlili v Nemecku:

- **Anglosasi** sa presťahovali do Anglicka a vládli tam až do roku 1066.
- **Frankovia** si podmanili veľkú časť Európy, vrátane Francúzska, približne medzi rokmi 500 a 800 n. l. Ich najslávnejším kráľom bol Karol Veľký.
- **Góti** (*Vizigóti a Ostrogóti*) založili kráľovstvo v Španielsku a Taliansku.
- **Vikingovia** žili v Škandinávii. V 9. a 10. storočí n. l. sa plavili do iných krajín, lúpili poklady, obchodovali a usadzovali sa tam, kde boli dobré podmienky pre poľnohospodárstvo.

Bojová scéna na tapisérii z Bayeux.

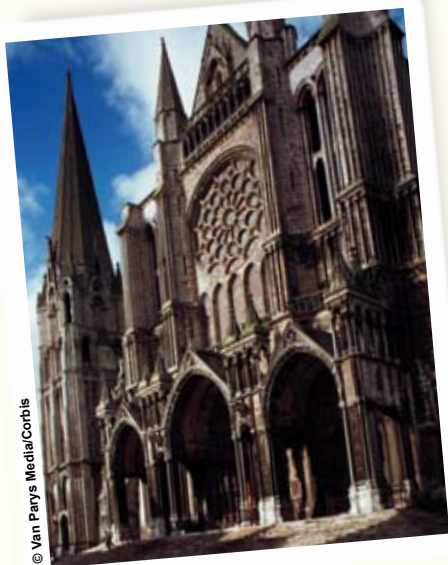
Slovania sídlili v mnohých častiach východnej Európy a stali sa predkami dnešných slovanských národov, ktorými sú Bielorusi, Bulhari, Česi, Chorváti, Poliaci, Rusi, Slováci, Slovinci, Srbi a Ukrajinci.

Po tom, ako sa **Maďari** usídlili v Karpatskej kotline v 9. a 10. storočí, založili v roku 1000 Uhorské kráľovstvo. Ich potomkovia dnes žijú v Maďarsku a jeho susedných krajinách.

V stredoveku mali králi a šľachtici v Európe často spory, a preto tam bolo veľa vojen. (Bolo to obdobie, keď rytieri v brnení bojovali na koňoch). Aby sa králi a rytieri ubránili útokom, žili v opevnených hradoch s hrubými kamennými stenami. Niektoré hrady boli také pevné, že stoja dodnes.

Stredoveké hrady sa stavali ako obrana pred nepriateľmi.

„Gotická“ architektúra (ako je katedrála v Chartres, Francúzsko) bola veľkým vynálezom stredoveku.

V južnom Španielsku, kde bol islam hlavným náboženstvom, postavili vládca nádherné mešity a minarety. Tie najznámejšie, ktoré sa zachovali dodnes, sú mešita v Cordobe a minaret Giralda v Seville.

Časť obrovskej stredovekej mešity v Cordobe (Španielsko).

Renesancia – okolo 1300 až 1600 n. l.

V stredoveku väčšina ľudí nevedela čítať ani písať, vedeli len to, čo sa dozvedeli v kostoloch. Len kláštory a univerzity mali kópie kníh, ktoré napísali antickí Gréci a Rimania. V 14. a 15. storočí však študenti začali znovu objavovať antické knihy. Boli ohromení veľkými myšlienkami a vedomosťami, ktoré tam našli a začali ich šíriť.

O tieto poznatky sa začali zaujímať zámožní a vzdelaní ľudia, napríklad vo Florencii (Taliansko). Mohli si dovoliť kúpiť knihy – najmä potom, ako sa v Európe vynašla kníhtlač (1445) – a obľúbili si antické Grécko a Rím. Stavali si domy v štýle románskych palácov a platili nadaným výtvarníkom a sochárom za to, že im domy vyzdobili scénami z gréckych a rímskych povestí a sochami bohov, hrdinov a cisárov.

Jedna z najslávnejších sôch na svete: Dávid od Michelangela.

Bolo to, ako keby sa znovu narodil stratený svet krásy a múdrosti. Preto sa toto obdobie nazýva „renesancia“ (čo znamená „znovuzrodenie“). Renesancia dala svetu:

- veľkých maliarov a sochárov, akými boli Michelangelo a Botticelli;
- nadaných architektov, akým bol Brunelleschi;
- úžasného vynálezcu a výtvarníka Leonarda da Vinci;
- veľkých mysliteľov, akými boli Thomas More, Erasmus a Montaigne;
- vedcov, akými boli Kopernik a Galileo (ktorý objavil, že Zem a iné planéty obiehajú okolo Slnka);
- nádherné stavby, ako sú zámky v údolí Loire;
- nový záujem o to, čo môže ľudstvo dosiahnuť.

Leonardo da Vinci navrhol tento „vrtuľník“ pred 500 rokmi!

Jeden z najslávnejších obrazov z obdobia renesancie: Venuša od Botticelliho.

Veľké objavy a nové myšlienky – okolo 1500 až 1900 n. l.

V období renesancie sa pre európskych obchodníkov zvýšil význam obchodovania so vzdialenými krajinami. Predávali tovar v Indii a naspäť privážali vzácne korenie a drahokamy. Cestovanie na veľké vzdialenosti však bolo namáhavé a trvalo dlho, preto sa obchodníci chceli dostať do Indie po mori. V ceste im však stála Afrika, ktorá je obrovská.

Ak bola však Zem guľatá (čomu ľudia začínali veriť), európske lode by sa plavbou smerom na západ mali do Indie dostať. Tak sa v roku 1492 Krištof Kolumbus spolu so svojimi námorníkmi vydal na cestu zo Španielska cez Atlantický oceán. Namiesto do Indie však priplával na Bahamy (ostrovy v Karibskom mori blízko amerického pobrežia).

Repliky dvoch lodí Krištofa Kolumba.

Vasco da Gama – prvý muž, ktorý sa plavil z Európy do Indie.

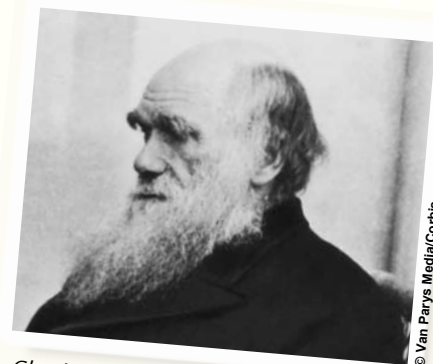
Onedlho potom Európania objavili karibské ostrovy a Ameriku (ktorú nazvali „nový svet“) a zakladali tam kolónie. Inými slovami, obsadzovali územia a tvrdili, že odtiaľ patria k ich rodnej vlasti v Európe. Prinášali so sebou svoje názory, zvyky a jazyk – to je dôvod, prečo sa angličtina a francúzština stali hlavnými jazykmi v Severnej Amerike a španielčina a portugalčina v Strednej a Južnej Amerike.

Dodo, vták, ktorý nie je schopný lietať, žil kedysi na jednom ostrove v Indickom oceáne. Európski kolonizátori ho vyhubili.

Postupom času sa Európania plavili stále ďalej – do Číny, Japonska, juhovýchodnej Ázie, Austrálie a Oceánie. Námorníci sa z týchto ďalekých krajín vracali so správami, že videli zvláštne tvory, ktoré sa veľmi líšili od tých, ktoré žijú v Európe. To podnietilo vedcov, aby tieto miesta preskúmali a priviezli zvieratá a rastliny do európskych múzeí. V 19. storočí prenikli európski bádatelia hlboko do Afriky a do roku 1910 európske národy kolonizovali väčšinu afrického kontinentu.

V Európe v tom období vedci stále viac odhaľovali princípy toho, ako funguje svet. Geológovia študovali kamene a fosílie a začali zisťovať, ako vznikla Zem a aká bola v skutočnosti stará. Dvaja veľkí vedci Jean-Baptiste Lamarck (vo Francúzsku) a Charles Darwin (v Anglicku) dospeli nakoniec k záveru, že zvieratá a rastliny prešli „vývojom“ – počas miliónov a miliónov rokov sa menili z jedného druhu na iný.

Charles Darwin zverejnil svoju evolučnú teóriu v roku 1859.

Voltaire, jeden z najväčších spisovateľov v období osvietenstva.

V 18. storočí si ľudia kladli ďalšiu dôležitú otázku – ako sa majú krajiny riadiť a aké práva a slobody majú mať ľudia. Filozof a spisovateľ Jean-Jacques Rousseau vyhlásil, že všetci ľudia si majú byť rovní. Iný filozof a spisovateľ Voltaire povedal, že svet by bol lepší, keby rozum a vedomosti nahradili ignoranciu a poveru.

Tento vek nových myšlienok nazývaný „osvietenstvo“ viedol v niektorých krajinách k veľkým zmenám – napríklad k Francúzskej revolúcii v roku 1789, keď sa ľudia rozhodli, že im už nebudú vládnuť králi a kráľovné. Jedným z ich revolučných sloganov boli slová „sloboda, rovnosť, bratstvo“, ktoré sa napokon stali francúzskym národným mottom.

Priemyselná revolúcia – okolo 1750 až 1880 n. l.

Asi pred 250 rokmi začal v Európe iný druh „revolúcie“ – vo svete „priemyslu“. Všetko začalo energetickou krízou. Ľudia tisíce rokov spaľovali drevo a drevené uhlie. Teraz však v častiach Európy začal byť nedostatok lesov! Čo iné možno používať ako palivo?

Odpoveďou bolo uhlie. V Európe ho bolo dostatok, a tak ho baníci začali ťažiť. Uhlie poháňalo nové parné lokomotívy. Tiež sa mohlo pražiť a zmeniť na „koks“, čo je oveľa čistejšie palivo – ideálne na výrobu železa a ocele.

Asi pred 150 rokmi vynášiel Angličan Henry Bessemer „vysokú pec“, v ktorej sa môže vyrobiť veľké množstvo ocele, a to celkom lacno. Európa onedlho vyrábala obrovské množstvo ocele, čo úplne zmenilo svet. Lacná oceľ umožnila stavať mrakodrapy, veľké mosty, zaoceánske parníky, autá, chladničky... a tiež výkonné zbrane a bomby.

Henry Bessemer – vynálezca nového spôsobu výroby ocele.

Moderný svet – okolo 1880 až do súčasnosti

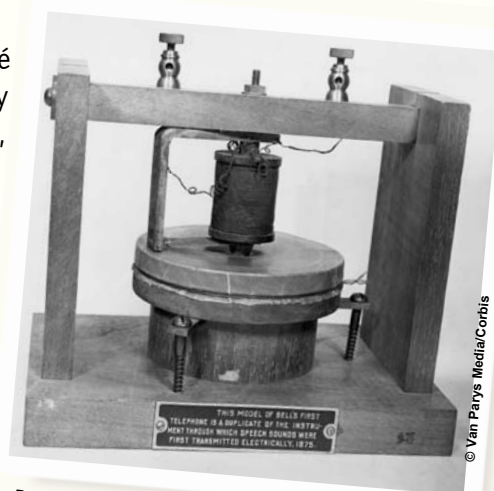
Ďalšie európske vynálezy z 19. a 20. storočia pomohli vytvoriť svet, aký poznáme dnes.

Napríklad:

Naftový motor	1886	Radar a guľčkové pero	1935
Prvá rádiová správa	1901	Instantná káva	1937
Bakelit, prvý plast	1909	Prvé tryskové lietadlo	1939
Neónové svetlo	1912	Prvý počítač	40. roky 20. storočia
Televízia a diaľnice	20. roky 20. storočia		

Dnes asi štvrtina ľudí pracujúcich v Európe vyrába veci, ktoré moderný svet potrebuje: potraviny a nápoje, mobilné telefóny a počítače, šaty a nábytok, pračky a televízne prijímače, autá, autobusy a nákladné automobily a veľa ďalších vecí.

Približne sedem z desiatich Európanov pracuje v „službách“. Inými slovami, pracujú v obchodoch a na poštách, v bankách a poisťovacích spoločnostiach, v hoteloch a reštauráciách, v nemocniciach a školách atď. Predávajú veci alebo poskytujú služby, ktoré ľudia potrebujú.

Prvý telefón – vynášiel ho rodák zo Škótska Alexander Graham Bell. Dnes sa v Európe vyrábajú najmodernejšie mobilné telefóny.

Poučenie z histórie

Príbeh Európy, žiaľ, nie je len o veľkých úspechoch, na ktoré môžeme byť pyšní. Existuje tiež veľa vecí, za ktoré sa musíme hanbiť. V priebehu storočí viedli európske národy medzi sebou hrozné vojny. Obyčajne sa bojovalo o moc a majetok alebo náboženstvo.

Európski kolonizátori zabili milióny domorodcov na iných svetadieloch – v boji alebo pri mučení, alebo ich vyhubili európske choroby, ktoré medzi nich Európania náhodne zavliekli. Európania tiež zajali milióny Afričanov do otroctva.

Vojenský cintorín vo Flámsku (Belgicko). Len počas prvej svetovej vojny zahynulo viac než osem miliónov vojakov.

Z týchto hrozných previnení sa bolo treba poučiť.

Európsky obchod s otrokmi bol zrušený v 19. storočí. Kolónie získali slobodu v 20. storočí. V Európe nakoniec zavládol mier.

Aby ste sa dozvedeli, ako bol mier nastolený, prečítajte si kapitolu „Zblíženie národov: príbeh Európskej únie“.

Štyridsať známych tvárí od A po Z

Mnoho svetoznámych výtvarníkov, skladateľov, komikov, vynálezcov, vedcov a športovcov pochádza z Európy. Niektorých z nich sme spomenuli v predchádzajúcich kapitolách. V tejto brožúre ich nemožno všetkých spomenúť, preto sme do tabuľky zaradili v abecednom poradí len 40 mien osobností pochádzajúcich z rôznych európskych krajín. Jeden z nich sa „preslávil“ inak. Viete, kto to bol?

Na strane 29 sme nechali voľné miesto pre váš vlastný výber. Môže to byť niekto známy z vašej vlastnej krajiny alebo váš obľúbený európsky športový tím či hudobná skupina. Môžete nájsť jeho fotografiu a nalepiť ju na voľné miesto spolu s niekoľkými údajmi o ňom.

ABBA

Chaplin

Nadia Comaneci

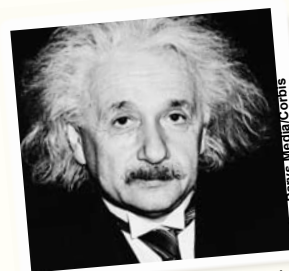
Marie Curie

Meno	Krajina alebo región	Čím sa preslávili
ABBA	Švédsko	Hudobná skupina: ich piesne boli svetovými hitmi v 70. rokoch 20. storočia.
Štefan Banič	Slovensko	Vynálezca: v roku 1913 vynášiel padák.
The Beatles	Británia	Hudobná skupina: ich piesne boli svetovými hitmi v 60. rokoch 20. storočia.
Henri Becquerel	Francúzsko	Vedec: v roku 1896 objavil rádioaktivitu.
Ludwig van Beethoven	Nemecko	Hudobný skladateľ: zložil veľa krásnych skladieb. Z jeho deviatej symfónie, ktorú skomponoval v roku 1823, pochádza <i>Óda na radosť</i> (európska hymna).
Tim Berners-Lee	Británia	Vynálezca: v roku 1989 vymyslel World Wide Web (celosvetovú sieť), na ktorej je založený internet.
Niels Bohr	Dánsko	Vedec: v roku 1922 získal Nobelovu cenu za fyziku za svoj objav zloženia atómu.
Robert Boyle	Írsko	Vedec: známy svojimi pokusmi s plynmi a objavom „Boyleovho zákona“ v roku 1662.
Charlie Chaplin	Británia	Filmový režisér a jeden z najväčších svetových komikov. K jeho najslávnejším filmom patrí film <i>Moderná doba</i> (1936).
Fryderyk Chopin	Poľsko	Hudobný skladateľ a klavíry virtuóz (1810 – 1849): napísal mnohé klavírne skladby vrátane známeho cyklu <i>Nokturná</i> .
Nadia Comaneci	Rumunsko	Gymnastka: prvý človek, ktorý dostal na olympijských hrách v športovej gymnastike plnú známku (10 bodov z 10), bolo to v roku 1976.
Marie Curie (Maria Skłodowska)	Poľsko	Vedkyňa: spolu so svojim manželom Pierrom objavili rádioaktívny kov. V roku 1903 získali Nobelovu cenu za fyziku.
Salvador Dalí	Španielsko	Výtvarník (1904 – 1989), známy svojimi zvláštnymi, snovými malbami v „surrealistickom“ štýle.

Meno	Krajina alebo región	Čím sa preslávili
Marlene Dietrich	Nemecko	Herečka: v hlavnej úlohe hrala v mnohých filmoch vrátane pôvodnej verzie filmu <i>Cesta okolo sveta za 80 dní</i> (1956).
Antonín Dvořák	Česko	Hudobný skladateľ: medzi jeho najvýznamnejšie diela patrí symfónia „ <i>Novosvetská</i> “ (1893).
Albert Einstein	Nemecko	Vedec: v roku 1905 objavil „teóriu relativity“ – inými slovami to, ako hmota, energia a čas spolu navzájom súvisia.
Federico Fellini	Taliansko	Filmový režisér: jeho najlepšie filmy vrátane filmu <i>La Strada</i> (1954) získali päť ocenení Oscara.
Miloš Forman	Česká republika	Filmový režisér: získal ocenenie Oscara za filmy <i>Amadeus</i> (1984) a <i>Prelet nad kukučím hniezdom</i> (1975).
Sigmund Freud	Rakúsko	Psychiater (1856 – 1939): zakladateľ „psychoanalýzy“ – vysvetlenie toho, ako funguje naša myseľ.
Justine Henin	Belgicko	Tenistka: na olympijských hrách v roku 2004 vyhrala zlatú medailu.
Thierry Henry	Francúzsko	Futbalista: jediný hráč v histórii, ktorý získal prestížnu cenu „futbalista roka“ v ankete anglickej Asociácie píšucich futbalových novinárov trikrát (2003, 2004, 2006).
Hergé (Georges Rémi)	Belgicko	Výtvarník a spisovateľ: autor <i>Tintinových</i> dobrodružstiev (1929) a mnohých ďalších komixových seriálov.
Heinrich Hertz	Nemecko	Vedec: v roku 1888 dokázal, že existujú rádiové vlny.
Christo (Javacheff)	Bulharsko	Umelec: preslávil sa „balením“ budov, monumentov, dokonca stromov do látky, ako to urobil s nemeckým parlamentom v roku 1995 – <i>Zabalený Reichstag</i> .
Franz Liszt	Maďarsko	Hudobný skladateľ (1811 – 1886): zložil niektoré z najťažších svetových klavírných skladieb vrátane <i>Transcendentálnej štúdie</i> .
Claude Monet	Francúzsko	Výtvarník (1840 – 1926): známy svojím „impresionistickým“ štýlom maľovania vrátane viacerých sérií <i>Lekien</i> .
Wolfgang Amadeus Mozart	Rakúsko	Hudobný skladateľ: zložil veľa skvelých hudobných diel vrátane opery <i>Čarovná flauta</i> (1791).

Marlene Dietrich

Albert Einstein

Miloš Forman

Justine Henin

Thierry Henry

Mozart

Meno	Krajina alebo región	Čím sa preslávili
Isaac Newton	Británia	Vedec: v 17. storočí objavil zemskú príťažlivosť a pohyb planét vo vesmíre.
Alfred Nobel	Švédsko	Vedec: v roku 1866 vynášiel dynamit a založil nadáciu Nobelovej ceny za veľké objavy.
Erkki Nool	Estónsko	Atlét: na olympijských hrách v roku 2000 získal olympijskú medailu v desaťboji.
Louis Pasteur	Francúzsko	Vedec: zistil, že mnoho chorôb spôsobujú baktérie a v roku 1862 vynášiel „pasterizáciu“, čo je spôsob, ako zabiť baktérie v potravinách.
Pablo Picasso	Španielsko	Výtvarník: známy svojimi obrazmi v „kubistickom štýle“ vrátane <i>Les demoiselles d'Avignon</i> (1907).
Marco Polo	Benátky alebo Dalmácia (dnešná časť Chorvátska)	Veľký objaviteľ: pred viac ako 700 rokmi cestoval cez Áziu do Číny a späť.
Rembrandt	Holandsko	Výtvarník: známy tým, že používal bohaté farby, svetlo a tieň. Medzi jeho maľby patrí <i>Nočná hliadka</i> (1642).
Jean Sibelius	Fínsko	Hudobný skladateľ: medzi jeho majstrovské skladby patrí <i>Finlandia</i> (1900).
U2	Írsko	Rocková hudobná skupina: ich piesne sa vo svete hrajú od roku 1980.
Vincent von Gogh	Holandsko	Výtvarník (1853 – 1890): medzi mnohé jeho známe obrazy patria <i>Slnčnice</i> .
Antonio Vivaldi	Taliansko	Hudobný skladateľ: zložil veľa hudobných skladieb vrátane diela <i>Štyri ročné obdobia</i> (1725).
Vlad III „Napichovač“ (Vlad Dracula)	Rumunsko	Gróf v 15. storočí, ktorý bol vo vojnovom období známy tým, že narážal zajatých nepriateľov na kôl. Na tejto postave založil Bram Stoker svoj slávny hrôzostrašný príbeh o Draculovi.
Alessandro Volta	Taliansko	Vedec: okolo roku 1799 vynášiel elektrickú batériu.

Pablo Picasso

U2

OSOBNOSŤ
NAVIAC:
PODĽA MÔJHO
VÝBERU

Môj výber:

Európske jazyky

Ľudia v Európe hovoria rôznymi jazykmi. Väčšina týchto jazykov patrí do troch veľkých skupín alebo „rodín“: germánske, slovanské a románske. Jazyky v každej skupine majú podobné vlastnosti, pretože majú rovnaký pôvod. Napríklad skupina románskych jazykov je odvodená z latinčiny – jazyka, ktorým hovorili Rimania.

Tu sú príklady, ako sa povie „dobré ráno“ alebo „ahoj“ v niektorých z týchto jazykov.

Germánske

Dánsky	<i>Godmorgen</i>
Holandský	<i>Goedemorgen</i>
Anglický	<i>Good morning</i>
Nemecký	<i>Guten Morgen</i>
Švédsky	<i>God morgon</i>

Románske

Francúzsky	<i>Bonjour</i>
Taliancky	<i>Buongiorno</i>
Portugalský	<i>Bom dia</i>
Rumunský	<i>Bună dimineața</i>
Španielsky	<i>Buenos días</i>

Slovanské

Bulharský	<i>Dobró útro</i>
Česky	<i>Dobré ráno</i>
Poľsky	<i>Dzień dobry</i>
Slovenský	<i>Dobré ráno</i>
Slovinsky	<i>Dobro jutro</i>

Nie je ťažké rozoznať podľa týchto príkladov podobnosti v rámci jednotlivých rodín. Existujú však aj iné európske jazyky, ktoré sú si menej podobné, alebo si vôbec nie sú podobné.

Tu sú príklady, ako sa povie „dobré ráno“ alebo „ahoj“ v týchto jazykoch.

Baskický	<i>Egun on</i>	Maďarský	<i>Jó reggelt</i>
Bretónsky	<i>Demat</i>	Írsky	<i>Dia dhuit</i>
Katalánsky	<i>Bon dia</i>	Lotyšský	<i>Labrīt,</i>
Estónsky	<i>Tere hommikust</i>	Litovský	<i>Labas rytas</i>
Fínsky	<i>Hyvää huomenta</i>	Maltský	<i>L-Ġhodwa t-Tajba</i>
Galský (škótsky)	<i>Madainn mhath</i>	Veľšský	<i>Bore da</i>
Grécky	<i>Kalimera</i>		

V jazyku Rómov, ktorí žijú v mnohých častiach Európy, sa „dobré ráno“ povie *Lasho dyes*.

Štúdium jazykov môže byť veľká zábava – a na kontinente, ako je ten náš, je to aj dôležité. Mnohí z nás radi trávia dovolenku v inej európskej krajine a spoznávajú tamojších ľudí. Je to skvelá príležitosť na používanie fráz, ktoré sme sa v cudzom jazyku naučili.

Spoločenstvo národov

My Európania patríme do rôznych krajín, v ktorých sa hovorí rôznymi jazykmi, s rôznymi tradíciami, zvykmi a vierovyznaním. Patríme však k sebe, sme ako veľká rodina, a to z mnohých dôvodov. Tu sú niektoré z nich.

- Zdieľame tento kontinent už tisíce rokov.
- Naše jazyky sú si často podobné.
- Mnohí ľudia v jednej krajine sú potomkovia ľudí z iných krajín.
- Naše tradície, zvyky a sviatky majú často rovnaký pôvod.
- Zdieľame a obdivujeme krásnu hudbu a umenie a mnoho hier a príbehov, ktoré nám počas storočí zanechali ľudia z celej Európy.
- Takmer každý človek v Európe verí v také veci, ako je fair play, susedstvo, sloboda vlastného názoru, vzájomné rešpektovanie a starostlivosť o ľudí v núdzi.

Takže sa tešíme z toho, čo máme v našej vlastnej krajine a v náboženstve rozdielne a špeciálne, tešíme sa však aj z toho, čo máme spoločné ako Európania.

Vojna a mier

V európskej rodine bolo, žiaľ veľa sporov. Často šlo o to, kto bude v krajine vládnuť, alebo ktorá krajina bude vlastniť určité územie. Niekedy chceli vládcovia získať väčšiu moc tým, že dobyli územie svojich susedov, alebo chceli dokázať, že ich ľudia sú silnejší a lepší ako ostatní.

Európa v roku 1945.

Nech už to bolo akokoľvek, stovky rokov boli v Európe strašné vojny. V 20. storočí začali na tomto kontinente dve vojny, ktoré sa však rozšírili a boli do nich zapojené krajiny z celého sveta. Preto sa nazývajú svetové vojny. Milióny ľudí v nich bolo zabitých. Tieto vojny zanechali Európu chudobnú a v troskách.

Môžeme urobiť niečo preto, aby sme týmto udalostiam v budúcnosti zabránili? Môžu sa Európania poučiť, sadnúť si spolu a rozprávať sa o problémoch namiesto bojovania? Odpoveď znie: áno. To je téma našej ďalšej kapitoly: Príbeh Európskej únie.

Zblíženie ľudí: Príbeh Európskej únie

Druhá svetová vojna sa skončila v roku 1945. Bolo to obdobie strašného ničenia a zabíjania, ktoré sa začalo v Európe. Čo mohli vedúci predstavitelia európskych krajín urobiť, aby sa tieto strašné veci už nikdy neopakovali? Potrebovali vyhotoviť naozaj dobrý plán, ktorý nikdy predtým neexistoval.

Úplne nová myšlienka

Jean Monnet

Francúz menom Jean Monnet o tom usilovne premýšľal. Uvedomil si, že existovali dve veci, ktoré krajiny pred vojnou potrebovali: železo na výrobu ocele (aby mohli vyrábať tanky, pušky, bomby a podobne) a uhlie na poskytovanie energie pre továrne a železnice. Európa mala veľké množstvo uhlia a ocele, a preto mohli európske krajiny ľahko vyrábať zbrane a ísť do vojny.

Jean Monnet prišiel s veľmi odvážnou novou myšlienkou. Spočívala v tom, že vlády Francúzska a Nemecka – a možno aj ďalších európskych krajín – už nebudú riadiť svoj vlastný uhoľný a oceľový priemysel. Namiesto toho budú tieto priemyselné odvetvia riadiť ľudia zo všetkých zainteresovaných krajín, sadnú si k stolu a budú diskutovať a rozhodovať o veciach spoločne. Potom nebude možné, aby medzi nimi vypukla vojna!

Jean Monnet cítil, že jeho plán môže naozaj fungovať len vtedy, ak sa na ňom budú chcieť podieľať európski predstavitelia. Hovoril o tom so svojim priateľom Robertom Schumanom, ktorý bol ministrom francúzskej vlády. Robert Schuman sa domnieval, že je to geniálna myšlienka a oznámil to v dôležitom prejave 9. mája 1950.

Robert Schuman

Jeho prejav nepresvedčil len francúzskych a nemeckých predstaviteľov, ale aj predstaviteľov Belgicka, Talianska, Luxemburska a Holandska. Oni všetci sa rozhodli združiť uhoľný a oceliarsky priemysel a vytvoriť spoločenstvo, ktoré nazvali Európske spoločenstvo pre uhlie a oceľ. (ESUO). Toto spoločenstvo malo pôsobiť pre mierové účely a pomôcť znovu vybudovať Európu z trosiek vojny. ESUO bolo založené v roku 1951.

Spoločný trh

Šesť krajín pokračovalo v spolupráci tak úspešne, že sa čoskoro dohodli vytvoriť iné spoločenstvo nazvané Európske hospodárske spoločenstvo (EHS). Bolo založené v roku 1957.

„Hospodársky“ znamená „mať niečo spoločné s „hospodárstvom“ – inými slovami, mať niečo spoločného s peniazmi, podnikaním, prácou a obchodom.

Nuda na hraniciach ... Takéto rady bývali súčasťou normálneho života v Európe.

Jednou z hlavných myšlienok bolo, že krajiny EHS budú mať „spoločný trh“, aby sa uľahčil vzájomný obchod. Dovtedy museli kamióny, vlaky a riečne člny prepravujúce tovar z jednej krajiny do druhej vždy zastaviť na hraniciach, bolo potrebné skontrolovať doklady a zaplatiť peniaze nazývané „colné poplatky“. To zdržovalo a zdrážovalo tovar zo zahraničia.

Účelom spoločného trhu bolo odstrániť hraničné kontroly a zdržania, ako aj colné poplatky a umožniť krajinám obchodovať tak, ako keby boli súčasťou jednej veľkej krajiny.

Potraviny a poľnohospodárstvo

Druhá svetová vojna vytvorila v Európe veľmi ťažké podmienky na výrobu potravín alebo na ich dovoz z iných svetadielov. Dokonca ešte v 50. rokoch 20. storočia bol v Európe nedostatok potravín. Preto sa EHS rozhodlo vytvoriť systém platieb pre svojich poľnohospodárov, aby mohli vyrábať viac potravín a mali istotu, že im pôda poskytne slušné živobytie.

Tento systém sa nazýva „Spoločná poľnohospodárska politika“ (alebo SPP). Systém fungoval dobre. Dokonca tak dobre, že poľnohospodári začali vyrábať prebytok potravín, preto bolo potrebné systém zmeniť! V súčasnosti sa zo systému SPP vyplácajú príspevky poľnohospodárom aj na starostlivosť o vidiek.

Žatva pšenice.

Od EHS k Európskej únii

Spoločný trh začal ľuďom EHS čoskoro uľahčovať život. Mohli míňať viac peňazí, mali viac jedla a obchody boli plné rôzneho tovaru. Ostatné susedné krajiny to videli a v 60. rokoch 20. storočia požiadali, či by mohli do EHS prísť. Po rokoch vyjednávani prístupili v roku 1973 tri krajiny – Dánsko, Írsko a Veľká Británia. V roku 1981 prístupilo Grécko, za ním nasledovalo Portugalsko a Španielsko v roku 1986 a Fínsko, Švédsko a Rakúsko v roku 1995. Takže EHS malo už 15 členov.

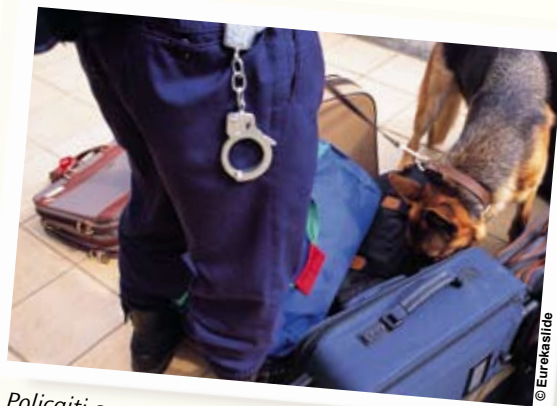

Prijatie do Spoločenstva. Na tomto obrázku podpisuje Dánsko svoje členstvo.

Ochrana životného prostredia znamená tiež zníženie znečistenia vzduchu – napríklad využitím veternej energie na výrobu elektriny.

S cieľom uľahčiť život cestujúcim odstránila väčšina krajín EHS pasové kontroly a vzájomné hranice. Osoba žijúca v jednej členskej krajine sa mohla voľne pohybovať a pracovať v inej členskej krajine. Vlády prednávali aj ďalšie nové myšlienky – ako si policajti z rôznych krajín môžu pomáhať pri chytaní zločincov, priekupníkov drog a teroristov.

Policajti so psom kontrolujú, či v kufri nie sú drogy.

EHS sa v krátkom období tak zmenilo a zjednotilo, že sa v roku 1992 rozhodlo zmeniť svoj názov na „Európsku úniu“ (EÚ).

Zbližovanie rodiny

Medzitým sa za hranicami EÚ diali zaujímavé veci. Východná a západná časť Európy boli od seba dlhé roky oddelené. Neboli vo vojnovom stave, ale ich vedúci predstavitelia sa nedokázali dohodnúť. Vládcovia východnej časti verili v systém vlády, ktorý sa nazýval „komunizmus“ a ľuďom neposkytoval veľa slobody. Kvôli spôsobu, akým sa vládlo, boli tieto krajiny v porovnaní so západnou Európou chudobné.

Rozdelenie medzi Východom a Západom bolo také silné, že bolo často opisované ako „železná opona“. Hranice boli na mnohých miestach vyznačené vysokými plotmi alebo múrmi, ako bol ten, ktorý bol umiestnený v meste Berlín a rozdeľoval Nemecko na dve časti. Povolenie na prekročenie tejto hranice bolo veľmi ťažké získať.

V roku 1989 sa konečne toto rozdelenie a nezhoda skončili. Berlínsky múr bol zvalený a „železná opona“ prestala existovať. Nemecko bolo opäť zjednotené. Ľudia zo strednej a východnej časti Európy si sami zvolili vlády, ktoré zrušili starý, prísny komunistický systém. Konečne boli voľní! Bol to nádherný čas osláv.

Krajiny, ktoré získali slobodu, sa začali pýtať, či by mohli pristúpiť do Európskej únie a čoskoro sa vytvoril zoznam „kandidátskych“ krajín, ktoré čakali na to, kedy sa stanú členmi EÚ.

Predtým ako krajina vstúpi do Európskej únie, musí jej hospodárstvo dobre fungovať. Taktiež musí byť demokratická – inými slovami, jej ľudia musia mať možnosť slobodne si zvoliť, kto im bude vládnuť. Takisto musí rešpektovať ľudské práva. (Medzi ľudské práva patrí aj právo povedať to, čo si myslíte, právo ne byť uväznený bez riadneho súdneho procesu, právo ne byť týraný a mnoho ďalších dôležitých práv.)

Rok 1989: pád Berlínskeho múru.

Bývalé komunistické krajiny na všetkých týchto požiadavkách tvrdo pracovali a po niekoľkých rokoch bolo osem z nich pripravených: Česká republika, Estónsko, Litva, Lotyšsko, Maďarsko, Poľsko, Slovensko a Slovinsko.

Zástavy 27 členov EÚ.

Do EÚ vstúpili 1. mája 2004 spolu s dvoma stredomorskými ostrovmi – Cypru a Maltou. 1. januára 2007 boli pripravené dve ďalšie bývalé komunistické krajiny – do Spoločenstva vstúpili Bulharsko a Rumunsko.

Nikdy predtým nevstúpilo do EÚ toľko krajín v takom krátkom čase. Toto je skutočné „zjednotenie rodiny“, ktoré zjednocuje východnú, strednú a západnú časť Európy.

Čo robí EÚ

EÚ sa rôznymi spôsobmi snaží robiť život v mnohých oblastiach lepším. Tu sú niektoré z nich.

Životné prostredie

Znečistenie presahuje hranice, preto európske krajiny spolupracujú pri ochrane životného prostredia.

Životné prostredie patrí všetkým, preto všetky krajiny musia spolupracovať pri jeho ochrane. EÚ určila pravidlá o zastavení znečisťovania a o ochrane (napríklad) voľne žijúcich vtákov. Tieto pravidlá platia vo všetkých krajinách EÚ a ich vlády musia zabezpečiť, aby sa tieto zákony dodržiavali.

Pracovné príležitosti

Je dôležité, aby ľudia mali prácu, ktorá ich baví a ktorú vedú vykonávať. Časť peňazí, ktoré zarobia, je určená na nemocnice a školy a na starostlivosť o starých ľudí. Preto sa EÚ snaží robiť všetko možné pre vytvorenie nových a lepších pracovných miest pre každého, kto môže pracovať. Pomáha ľuďom pri podnikaní a poskytuje peniaze na zaškolenie ľudí pre výkon nového povolania.

Príprava ľudí na ich nové zamestnanie je veľmi dôležitá.

Sloboda!

Študenti z rôznych krajín študujú spoločne s podporou EÚ.

Ľudia žijúci v EÚ môžu slobodne žiť, pracovať alebo študovať v ktorejkoľvek krajine EÚ, ktorú si vyberú a EÚ robí všetko preto, aby uľahčila ich pohyb z jednej krajiny do druhej. Keď prechádzate cez hranice väčšiny členských štátov EÚ, už nepotrebuje pas. EÚ podporuje študentov a mladých ľudí, aby určitý čas študovali alebo absolvovali odbornú prípravu v inej európskej krajine.

Euro

Pred viacerými rokmi mala každá krajina v Európe svoj vlastný typ peňazí alebo „menu“. Teraz existuje jedna jediná mena euro, ktorú môžu používať všetky členské krajiny EÚ, ak si to želajú. Používanie jednej meny uľahčuje podnikanie a cestovanie a nakupovanie na celom území EÚ bez toho, aby bolo potrebné meniť si jednu menu za druhú.

Zavedenie eura si vyžiadalo deväť rokov tvrdej práce a starostlivého plánovania. Bankovky a mince sa dostali do obehu 1. januára 2002. Dnes viac ako dve tretiny občanov EÚ používajú euro namiesto starých mien. Ak porovnáte eurové mince, uvidíte, že na jednej strane je obrázok symbolizujúci krajinu, v ktorej bola minca vydaná. Druhá strana je pre všetky krajiny rovnaká.

Euro môžu používať všetky krajiny EÚ.

Pomoc oblastiam, ktoré majú ťažkosti

Život v Európe nie je pre každého rovnako ľahký. Niekde nie je pre ľudí dostatok práce, pretože boli zatvorené bane alebo továrne. V niektorých oblastiach je problém farmárčiť, pretože tam nie je vhodné podnebie, inde sa ťažko obchoduje, pretože tam nie dostatok ciest a železníc.

EÚ prispieva peniazmi na výstavbu nových ciest.

EÚ rieši tieto problémy tak, že vyberá peniaze od všetkých členských krajín a používa ich na pomoc oblastiam, ktoré majú ťažkosti. Napríklad finančne prispieva na stavbu nových ciest a železničných tratí a napomáha podnikaniu vytváraním nových pracovných príležitostí.

Pomoc chudobným krajinám

EÚ dodáva potraviny pre ľudí v núdzi.

V mnohých krajinách na celom svete ľudia umierajú alebo žijú v ťažkých podmienkach z dôvodov vojny, chorôb a prírodných katastrof, ako sú suchá a povodne. Tieto krajiny často nemajú dostatok peňazí na to, aby postavili školy a nemocnice, cesty a domy, ktoré ich občania potrebujú.

EÚ poskytuje týmto krajinám peniaze a posiela učiteľov, lekárov, technikov a ďalších odborníkov, aby tam pracovali. EÚ tiež nakupuje veľa produktov, ktoré tieto krajiny vyrábajú, bez účtovania colných poplatkov. Týmto spôsobom môžu chudobné krajiny získať viac peňazí.

Mier

Európska únia spojila veľa európskych krajín na základe priateľských vzťahov. Samozrejme, nie vždy tieto krajiny so všetkým súhlasia, ale namiesto bojovania si ich predstavitelia sadnú za okrúhly stôl a riešia svoje nesúhlasné stanoviská diskusiami.

Tak sa splnil sen, ktorý mali Jean Monnet a Robert Schuman: EÚ priniesla svojim členom mier. Únia sa tiež snaží o udržanie mieru so svojimi susedmi a na celom svete. Vojaci a policajní dôstojníci EÚ napríklad pomáhajú udržiavať mier v krajinách bývalej Juhoslávie, kde pred niekoľkými rokmi prebiehali ťažké boje.

Toto je len časť z toho, čo EÚ robí. Je toho oveľa viac. V skutočnosti to, že sme v Európskej únii, mení takmer všetky aspekty nášho života. Čo by mala EÚ robiť alebo nerobiť? Toto rozhodnutie je na ľuďoch v EÚ. Ako môžeme vyjadriť svoj názor? Toto sa dozviete v nasledujúcej kapitole.

Európa má svoju vlastnú vlajku a hymnu – Ódu na radosť Beethovenovej Deviatej symfónie. Pôvodné slová sú v nemčine, keď sa však táto skladba používa ako európska hymna, je bez slov, má len melódiu. Môžete si ju vypočuť na internetovej stránke:
europa.eu/abc/symbols/anthem/index_sk.htm

Európska vlajka.

Európska únia a jej susedia

Kľúč:

Vyfarbené krajiny sú členmi Európskej únie (EÚ).

Vyšrafované krajiny plánujú vstúpiť do EÚ.

Ostatné krajiny vrátane tých, ktoré sú označené krúžkom, sú susedmi EÚ.

Bodky naznačujú, kde sú hlavné mestá.

Vatikán je v Ríme.

Niektoré ostrovy a iné územia patriace Francúzsku, Portugalsku a Španielsku sú súčasťou EÚ. Od kontinentálnej Európy sú však ďaleko, preto sme ich umiestnili do okienka (vpravo hore).

Krajiny Európskej únie

Názvy krajín sú v abecednom poradí tak, ako sú používané v ich vlastnom jazyku alebo jazykoch (ako je uvedené v zátvorkách).

Vlajka	Krajina	Hlavné mesto	Počet obyvateľov
	Belgicko (Belgique/België)	Brusel (Bruxelles/Brussel)	10,5 milióna
	Bulharsko (България/Bulgaria)	Sofia (Sofija)	7,8 milióna
	Česká republika (Česká republika)	Praha (Praha)	10,3 milióna
	Dánsko (Danmark)	Kodaň (København)	5,4 milióna
	Nemecko (Deutschland)	Berlín (Berlin)	82,5 milióna
	Estónsko (Eesti)	Talin (Tallinn)	1,3 milióna
	Írsko (Ireland; Éire)	Dublin (Dublin; Baile Atha Cliath)	4,2 milióna
	Grécko (Ελλάδα/Elláda)	Atény (Αθήνα/Athinai)	11,1 milióna
	Španielsko (España)	Madrid (Madrid)	43,8 milióna
	Francúzsko (France)	Paríž (Paris)	60,9 milióna
	Taliansko (Italia)	Rím (Roma)	58,8 milióna
	Cyprus (Κύπρος/Kypros) (Kibris)	Nikózia (Λευκωσία/Lefkosia) (Lefkosa)	0,8 milióna
	Lotyšsko (Latvija)	Riga (Riga)	2,3 milióna

Flag	Country	Capital City	Population
	Litva (Lietuva)	Vilnius (Vilnius)	3,4 milióna
	Luxembursko (Luxembourg)	Luxemburg (Luxembourg)	0,5 milióna
	Maďarsko (Magyarország)	Budapešť (Budapest)	10,1 milióna
	Malta (Malta)	Valletta (Valletta)	0,4 milióna
	Holandsko (Nederland)	Amsterdam (Amsterdam)	16,3 milióna
	Austria (Österreich)	Viedeň (Wien)	8,3 milióna
	Poľsko (Polska)	Varšava (Warszawa)	38,1 milióna
	Portugalsko (Portugal)	Lisabon (Lisboa)	10,6 milióna
	Rumunsko (România)	Bukurešť (București)	21,6 milióna
	Slovinsko (Slovenija)	Ľublana (Ljubljana)	2,0 milióna
	Slovensko (Slovensko)	Bratislava (Bratislava)	5,4 milióna
	Fínsko (Suomi; Finland)	Helsinky (Helsinki; Helsingfors)	5,3 milióna
	Švédsko (Sverige)	Štokholm (Stockholm)	9 milióna
	Spojené kráľovstvo (*) (United Kingdom)	Londýn (London)	60,4 milióna

(*) Celý názov tejto krajiny je „Spojené kráľovstvo Veľkej Británie a Severného Írska“, avšak väčšina ľudí používa skrátený názov Británia alebo Spojené kráľovstvo alebo UK (skrátka pre United Kingdom).

Údaje o počte obyvateľov sú platné pre rok 2006.
Zdroj: Eurostat

Ako EÚ prijíma rozhodnutia

Určite si viete predstaviť, že zorganizovať chod EÚ a vykonávať všetku potrebnú prácu si vyžaduje veľké úsilie mnohých ľudí. Kto robí čo?

Európska komisia

V Bruseli sa každú stredu stretáva 27 žien a mužov (po jednom z každej členskej krajiny EÚ), aby prerokovali, čo je potrebné urobiť. Týchto ľudí vyberá vláda ich krajiny a schvaľuje Európsky parlament.

Nazývajú sa „komisári“ a spolu vytvárajú Európsku komisiu. Ich úlohou je premýšľať o tom, čo by bolo pre celú EÚ najlepšie a navrhovať nové zákony pre celú EÚ. Pri ich práci im pomáhajú odborníci, právnici, sekretári, prekladatelia a ďalší.

Pán Barroso z Portugalska je až do roku 2009 predsedom Európskej komisie.

Keď sa dohodnú na nejakom zákone, zašlú jeho návrh Európskemu parlamentu a Rade Európskej únie.

Európsky parlament

Európsky parlament zastupuje všetkých občanov EÚ. Jeho veľké zasadanie sa koná každý mesiac v Štrasburgu a prerokúvajú sa na ňom návrhy nových zákonov od Európskej komisie. Ak sa Parlamentu návrh nepáči, môže požiadať Komisiu, aby ho zmenila tak, aby s ním bol Parlament spokojný a bol to dobrý zákon.

Európsky parlament má 785 členov. Každých päť rokov sú poslanci do Parlamentu volení vo voľbách, v ktorých môžu voliť všetci dospelí občania EÚ. Voľbou nášho poslanca a tým, že sa na neho obrátíme, môžeme ovplyvniť rozhodnutia EÚ.

Pán Pöttering z Nemecka je až do roku 2009 predsedom Európskeho parlamentu.

Rada Európskej únie

Poslanci Európskeho parlamentu nie sú jediní, ktorí rozhodujú o nových zákonoch EÚ. Tieto zákony musia prerokovať aj ministri vlád všetkých krajín EÚ. Keď sa zídu všetci ministri, potom sa nazývajú „Rada Európskej únie“.

Ministri všetkých vlád EÚ sa stretávajú, aby schválili zákony EÚ.

Po prejednaní návrhu o ňom Rada hlasuje. Existujú pravidlá o tom, koľko hlasov má každá krajina a koľko hlasov je potrebných na prijatie zákona. V niektorých prípadoch platí pravidlo, že musia súhlasiť všetci členovia Rady.

Keď Rada a Parlament schvália nový zákon, vlády členských štátov EÚ sú povinné zabezpečiť jeho dodržiavanie vo svojich krajinách.

Súdny dvor

Ak niektorá krajina nepoužíva zákon správne, Európska komisia ju na to upozorní a môže sa na ňu sťažovať na Európskom súdnom dvore, ktorý má sídlo v Luxemburgu. Úlohou Súdneho dvora je zabezpečiť, aby zákony EÚ boli dodržiavané a uplatňované všade rovnakým spôsobom. Každá krajina EÚ je zastúpená jedným sudcom.

Existujú ďalšie skupiny ľudí (výbory zložené z odborníkov a podobne), ktoré sú zapojené do prijímania týchto rozhodnutí, pretože je dôležité, aby to boli správne rozhodnutia. Ak sa chcete dozvedieť viac o týchto skupinách ľudí a o tom, čo robia, prečítajte si brožúru Ako funguje Európska únia, ktorú nájdete na internetovej adrese ec.europa.eu/publications/booklets/eu_glance/68/index_sk.htm

Je určená pre dospelých, nie je však náročná na čítanie.

Súd zaručuje, aby sa s každým zaobchádzalo podľa zákonov EÚ.

Zajtra... a neskôr

Jednou z výziev, ktorým Európa dnes čelí, je, ako zabezpečiť zamestnanie a dobrú budúcnosť pre mladých ľudí. Nie je to jednoduché, pretože európske firmy musia o obchody súťažiť so spoločnosťami z iných častí sveta, ktoré sú niekedy schopné urobiť rovnakú prácu lacnejšie.

V súčasnosti existujú ďalšie veľké problémy, ktoré možno riešiť iba spoluprácou krajín z celého sveta, napríklad:

- znečistenie a klimatická zmena;
- hlad a chudoba;
- medzinárodná kriminalita a terorizmus.

Európska únia sa tieto problémy usiluje riešiť, pre 27 vlád a Európsky parlament však nie je vždy jednoduché dohodnúť sa, ako ich riešiť. Okrem toho sú pravidlá rozhodovania v EÚ pomerne zložité.

Mnohým ľuďom sa tiež zdá, že voľbou svojho poslanca do Parlamentu iba raz za päť rokov nemajú veľa možností ovplyvniť to, o čom sa rozhoduje v Bruseli a Štrasburgu.

Budúcnosť je vo vašich rukách...

Preto musíme urobiť Európu jednoduchšou a efektívnejšou.

Zároveň musíme zabezpečiť, aby sa každý mohol zapojiť do rozhodovania v EÚ.

Ako to urobiť? Máte nejaké dobré nápady? Aké sú podľa vás najdôležitejšie problémy, ktoré by mala EÚ riešiť, čo by ste s nimi urobili?

O svojich nápadoch môžete diskutovať s rodinou, priateľmi a učiteľmi... Obráťte sa na vášho európskeho poslanca! Takisto sa môžete obrátiť na Európsku komisiu a Parlament, ich adresy nájdete na nasledujúcej strane.

Dnes sme deti Európy. Onedlho budeme jej dospelými občanmi.

O našej budúcnosti rozhodneme spoločne my všetci!

Ďalšie informácie o Európskej únii

Na internete

Informácie vo všetkých úradných jazykoch Európskej únie sú dostupné na webovej stránke europa.eu

Navštívte nás

V celej Európe sa nachádzajú stovky miestnych informačných centier EÚ. Adresu centra najbližšieho k vám nájdete na tejto webovej stránke: europedirect.europa.eu

Zavolajte alebo napíšte nám

Europe Direct je služba, ktorá odpovedá na vaše otázky o Európskej únii. Do tejto služby môžete bezplatne telefonovať na telefónne číslo: **00 800 6 7 8 9 10 11** (alebo na spoplatnené telefónne číslo z krajín mimo EÚ: (32-2) 299 96 96), alebo môžete zaslať e-mail prostredníctvom europedirect.europa.eu

Čítajte o Európe

Od publikácií o EÚ vás delí len jedno kliknutie – nájdete ich na internetovej stránke EU Bookshop: bookshop.europa.eu

Informácie a publikácie o Európskej únii môžete získať na nasledujúcich miestach:

Reprezentácia Európskej komisie

v Slovenskej republike
Palisády 29, 811 06 Bratislava
tel.: 02/54 43 17 18
fax: 02/54 43 29 72
e-mail: comm-rep-sk@ec.europa.eu
web: www.europa.sk

Informačná kancelária Európskeho parlamentu

Palisády 29, 811 06 Bratislava
tel.: 02/5920 3297
fax: 02/54 64 8013
e-mail: epbratislava@europarl.europa.eu
web: www.europyskyparlament.sk

Euro Info Centrum pri Úrade vlády SR
Štefánikova 2, 811 04 Bratislava
tel.: 0800 103 104, v sieti Orange 3876
web: www.euroinfo.gov.sk

EUROPE DIRECT informačné centrá na Slovensku:

SENICA

Štefánikova 1408/56, 905 25 Senica
Tel./fax: 034/6516180
e-mail: europedirect@msu.senica.sk
web: www.europedirect-senica.sk

NITRA

Nábřežie mládeže 1, 949 01 Nitra
tel: 037/7722401
web: www.rpic.sk

TRENČÍN

Opatovská 23, 911 01 Trenčín
tel : 032/7442509 ; 7446020 ;
0903 907510
fax: 032/7443990
e-mail: rpictn@rpictn.sk
web: www.rpictn.sk

KOMÁRNO

Záhradnícka 15, 945 01 Komárno
tel. : 035/7701938; 0905 851656
e-mail: rpickn@nexta.sk
web: www.rpickn.sk

ŽILINA

Republiky 1, 010 01 Žilina
tel: 041/5000704
fax: 041/5622295
e-mail: icedza@stonline.sk
web: www.ekoenergiaz.sk

ZVOLEN

Buzulucká 3, 960 01 Zvolen
tel.: 045/5321646
fax: 045/5321647
e-mail: info@podpora.sk
web: www.podpora.sk; www.rpiczv.sk

BANSKÁ BYSTRICA

Rudohorská 33, 974 11 Banská Bystrica
tel.: 048/4174250; 4716495
fax: 048/4174252
e-mail: info@reic.sk
web: www.reic.sk

POPRAD

Mnoheľova 22, 058 01 Poprad
tel.: 052/7721320; 7895161; 0905 900843
fax: 052/7895162
e-mail: europedirect@europedirectpp.eu
web: www.europedirectpp.eu

KOŠICE

Trieda SNP 48/A, 040 11 Košice
tel.: 055/6419245
fax/tel: 055/6446863
web: www.rpicke.sk

RIMAVSKÁ SOBOTA

Francisciho 1, 979 01 Rimavská Sobota
tel. : 047/5631983
e-mail: fundament@stonline.sk
web: www.partners.sscit.net/eudirect

BARDEJOV

Dlhý rad 16, 085 01 Bardejov
tel.: 054/4881068
fax: 054/4881070
e-mail: info@eudirect-bj.sk
web: www.eudirect-bj.sk

TREBIŠOV

Ul. M.R.Štefánika – komplex Berehovo,
075 01 Trebišov
tel.: 056/6725711; 6681360-2
fax/tel: 056/6725711
e-mail: rpict@trebisov.sk
web: www.rpic.trebisov.sk

EUROPE DIRECT

Európske dokumentačné stredisko
Knihnica Právnickej fakulta UK
Šafárikovo námestie 6
818 05 Bratislava
tel.: 02/5924 4213
fax: 02/5924 4401
e-mail: kniz_edc@flaw.uniba.sk
web: www.flaw.uniba.sk/kniznica

Európske dokumentačné centrum
Námestie slobody 19, 812 23 Bratislava
tel.: 02/4333 5525
fax: 02/4342 0454

e-mail: harachova@cvtisr.sk
web: www.cvtisr.sk; www.edis.sk/index/index.php

Euro Info centrum

RPIC Prešov
Reimanova 9, 080 01 Prešov
tel.: 051/756317,-380
fax: 051/773 3552
e-mail: pric@picpo.sk
web: www.rpicpo.sk

Reprezentácie Európskej komisie a kancelárie Európskeho parlamentu sú vo všetkých štátoch Európskej únie. V iných častiach sveta má Európska komisia delegácie.

SK

Európa je krásny svetadiel s fascinujúcou históriou. Dala svetu veľa slávnych vedcov, vynálezcov, umelcov a skladateľov, ako aj obľúbených komikov či úspešných športovcov.

Celé storočia trápili Európu vojny a spory. Ale už približne posledných 50 rokov žijú krajiny tohto starého kontinentu konečne v mieri, priateľstve a jednote a vytvárajú lepšiu Európu aj lepší svet.

Táto brožúra pre deti (približne vo veku od 9 do 12 rokov) rozpráva príbeh jednoduchým a zrozumiteľným spôsobom. Je plná zaujímavých údajov a farebných ilustrácií. Poskytuje dynamický pohľad na Európu a stručne vysvetľuje, čo je Európska únia a akým spôsobom pracuje.

Navštívte stránku: europa.eu/europago/explore

Nájdete tam kvíz o každej kapitole. Otestujte si svoje vedomosti!

Na stránke „Europa Go“ nájdete aj hry (ec.europa.eu/europago/welcome.jsp).

Príjemnú zábavu pri spoznávaní!

NA-78-07-397-SK-C

Úrad pre publikácie
Publications.europa.eu

